

Jumala ja Rikoslaki

sekä

„jumalanpilkan” mahdollisuus

Vähän käsitteitten selvitystä

Kirjottanut

Veikko Palomaa

Tekijän kustantama

Tampereella 1911,
Tampereen Työväen Kirjapaino.

Alustus.

Senjälkeen kun „suurlakko” 1905-vuoden lopulla pyyhkäsi pois ennakkosensuurin Suomen kirjallisuuden työvainiolta, on vapaamielinen sanomalehdistömmme, etupäässä sosialidemokraattinen, innokkaasti puhunut n. s. sananvapauden puolesta. Viime aikoina on näet „taantumuksellinen” henki alkanut kahlehtia sitä lausuntovapautta, mikä seuraavana vuotena eli 1906 lain muodossa taattiin Suomen kansalle. Sanomalehtien vastaavia toimittajia on rangastu linnanvankeudella maalle taatun perustuslain hengen mukaisesta sananvapauden käyttämisestä. Eri yhdistysten juhla- ja huviohjelmiin ovat viranomaiset alkaneet kajota, vaikka laki nimenomaan kieltää ennakolta panemasta estettä kirjalliselle tai suulliselle lausunnolle.

Mutta tällainen virkavallan menettely ei ole niinkään ihmeteltävää. Aatteellisessa maailmassa vallitsee sama hitaisuuden laki, mikä selvästi huomataan kaikkialla luonnossa. Ennenkuin vuodenaika vaihtuu toiseen, on lyhytaikainen taantumus monta kertaa vallassa. „Takatalvi” näyttää usein vastustavan kesän tuloa. Lämmin syksy lykkää toisinaan talven tavallista kauemmaksi.

Suomen kansan „yleinen valistus” on vielä heikkoa. Keskiaikaisen ahdasmielisyyden hengellä on täällä vielä suuri valta. Täällä ovat sekä valtiolliset että kirkolliset puolueet vielä jyrkästi erillään toisistaan, eläen nuoruudeninnossa.

Suomen jokainen sanomalehti kuuluu johonkin nimelliseen puolueeseen, antaen sijaa ainoastaan oman puolueensa hengen mukaisille kirjoituksille. Toisen puolueen jäsenellä ei ole sananvapautta toisen puolueen lehdissä. „Kirjottakoot oman puolueensa lehtiin”, sanotaan. Eri puolueet eivät näy oivaltavan, että kaikenmoinen syyttäjävirkavalta muodostaa eri puolueen. Vaikka syyttäjävirkavalta voidaankin saada myöntämään näennäinen, s. o. paperilla oleva sananvapaus, pysyy tuo kuitenkin aatteellisesti eri puolueena niin kauan kun nimelliset puolueet ovat jyrkästi erossa toisistaan. Eri puolueitten riita ja suvaitsemattomuus synnyttää sen ilmakehän, josta syyttäjävirkavalta saa aatteellisen ravintonsa.

Ei ainoakaan Suomen puolue asiallisesti kannata sananvapautta. Jos jonkin puolueen jäsen julkisuudessa käyttää puheentapaa, jonka väitetään sotivan „puoluehenkeä” vastaan, nuhdellaan ja varotetaan häntä. Jos ei hän nuhteista välitä, erotetaan hänet puolueesta. Tämä menettely on *sananvapauden rankasemista* juuri niillä voimakeinoilla, mitkä ovat puolueen käytettävissä. Syyttäjävirkavalta ei ole sen pahempi. Koska sen käytettävissä on sellaisia sananvapauden rankasumuotoja kuin rahasakot ja linnanvankeus, niin se tietysti niitä käyttää. Nimellisten puolueitten tulee poistaa syyttäjä-

vir kavallan nimetön puolue ennenkuin sananvapaus todella on turvattu. Miten ne sen poistaisivat? Siten, että jättävät sananvapauden käyttämisen kokonaan rannakasematta omassa keskuudessaan. Joka toista kurittaa, häntä itseään kuritetaan.

Esim. sosialidemokraattinen puolue on teollaan osottanut, ettei se voi sietää sananvapautta. Se on erottanut ainakin yhden jäsenensä sananvapauden käyttämisestä. Joku tahtoi si huomauttaa, että tuo jäsen käytti sananvapautta „väärin”. Mutta niinhän syyttäjäpuolueen jäsenetkin huomauttavat, ollen siis yhtä johdonmukaisia. Sananvapauden väärinkäytöstä syyttäjäviranomaisetkin rankasevat. Ja missä olisi sananvapauden „väärinkäytön” ja „oikeinkäytön” raja? Jos joku jäsen näkee puolueessaan siivous- ja puhdistustarvetta ja puhuu sen puolesta, käyttää hän sananvapauttaan „väärin” niitten mielestä, joihi n tällai n puhe tavalla tai toisella koskee. Mitä tahansa puoleohjelmaa voi ”kiertää ja selittää yhtä monella tavalla kuin „porvarilista” rikoslakiaki n.

Jos sananvapautta todella tahdotaan pitää „pyhänä”, älköön mistään valtiollisesta ja kirkollisesta puolueesta sen luulotellun „väärinkäytön” perusteella ainoatakaan jäsentä erotettako. Muistaki n syistä, kuten n. s. törkeistä rikkomuksista erottami n sotii johdonmukaisuuden lakia vastaan. Jos henkilö on tullut puolueen jäseneksi vapaaehtoisesti, sallittakoon hänen myös vapaaehtoisesti puolueesta erota. Jos puolue taas väkisin on ottanut jonkun henkilön jäsenekseen, niin ainoastaan

siinä tapauksessa on puolueella oikeus myös väkisin hänet erottaa yhteystään.

Kun joukko selittää yksilön puheessa tai kirjoituksessa esiintyvät väitteet sananvapauden „väärinkäytöksi” ja rankasee tätä siitä, niin tekee se siveellisesti hyvin alentavan teon. Rankasumenettelyllään tunnustaa näet tuo joukko itsensä yhtä ainoata yksilöä *niin paljoa heikommaksi, ettei voi sietää hänen läsnäoloaan*. Sellaisen moraalin perustalla lepää se nykyään niin välttämättömänä pidetty „sopimattoman” jäsenen puolueesta pois potkiminen! Kun useampi pelkää yhtä, niin sopii kysyä, kumpi on „raukka”, sekö, joka erotetaan, vai se joukkoko, joka erottaa.

Tässä alustuksessa mainitut asiat liittyvät niin läheisesti siihen urkkimis- ja nuuskimistoimintaan, jota Suomen nimetön syyttäjäpuolue harjottaa „jumalanpilkan” löytämiseksi painetusta ja lausutusta sanasta, että ne on täytynyt ottaa puheeksi ennenkuin luomme katsauksen siihen mielettömään aatteeseen, joka nykyään kummittelee „jumalanpilkan” nimellä.

Jumala ja rikoslaki.

„Pahan” vastustaminen ja rankaseminen on tavallisen ihmisluonnon „myötäsyntynyt” tarve. Olkoon yksilö tai kansa millä kehitysasteella tahansa, tahtoo se torjua luotaan „pahaa”. Mutta alimmallakin minätietoisuuden asteella on ihminen taipuisa saamaan toisilta yksilöiltä siveellistä kannatusta „pahaa” rangastessaan. Nykyään ei ainakaan tunneta niin alhaista „luonnonkansaa”, joka pitäisi yksilöllisen „nyrkkioikeuden” ainoana mahdollisena rangastusmuotona. „Raakalais-kansat” asettaa jonkinmoisen neuvoskunnan tutkimaan ja rankasemaan julkista vääryyttä.

Mikä on se hiljaisuudessa vaikuttava voima, joka alituisesti kehottaa kansoja luovuttamaan rankasuvallan yhä useampiin käsiin. Tavallinen yksinkertainen kristitty vastaisi: „Se voima on jumala.” Mutta yksinkertaisella kristityllä pitäisi jo ennakolta olla se tieto, että jumala on rakkaus. Nyt riippuu paljo siitä, mitä „rakkaudella” milloinkin ymmärretään. Kun raamatussakin m. m. sanotaan, että „rakkaus peittää virheet”, ettei „rakkaus omansa etsi”, ettei „rakkaus koskaan väsy” j. n. e., niin ei sellainen jumala, joka ihmisen tajunnalle esiintyy rakkautena, voi kehottaa rankasemaan min-

käänlaista „pahaa”, koska rankaseminen on virheitten peittämisen ja väsymättömyyden vastakohta.

Kansojen edetessä valistuksessa ja asiain tutkimis-
kyvyssä alkaa voittaa yhä enemmän alaa se moraali,
että rankasuvallalla varustetun joukon tulee yhä enen-
tyä. Tämä moraali viittaa tietä siihen tulevaisuuteen,
jossa ei minkäänlaista ulospäistä rankasumuotoa voida
hyväksyä eikä käyttää. Yksilön omaan „raakaan voi-
maan” perustuva „oikeudenhankkimistapa” onkin jo
siveellisesti tuomittu kaikissa n. s. sivistysmaissa. Mutta
kun kehitysmuodot eivät silmänräpäystäkään pysy pai-
kallaan, on n. s. laillisen tuomioistuimenkin rangastus-
menettely sivistysmaissa arvostelun esineenä.

Jos nyt „jumala” kristittyjen jokapäiväisen käsityk-
sen mukaan on ehdottomasti muuttumaton, täytyy edel-
lyttää jompikumpi näistä kahdesta mahdollisuudesta:
joko „jumala” todellakin muuttuu ajan valistuskannan
mukaan tai rikoslain rankasupykälät eivät koskaan ole
„jumalan tahdon” mukaiset. Kumpi edellytys tahansa
johtaa hiemankin järkeilemään kykenevän kristitynkin
sietämättömään pulaan, josta ei hän pääse muuten kuin
joko omaksumalla aivan uuden, kristilliselle jumaluus-
opille vieraan jumalakäsityksen tai julistautumalla oikeus-
vararikon alaiseksi. Epäilemättä onkin n. s. kristityissä
maissa tuhansia ihmisiä, jotka yksilölliseltä vakaumuk-
seltaan ovat kummankin mahdollisuuden kannalla.

Tällainen kahtiajako hallitsee tuntuvassa määrässä
nykyajan valistunutta oikeusmoraalia. Ulospäin esiin-
tyvät tuomarit, yleiset syyttäjät, asianajajat y. m. aivan
kuin oikeusmoraali olisi yhtenäinen, mutta itse oikeus-

juttujen käsittelyissä ja muodollisissa tuomioissa esiintyy oikeusmoraalin kaksijakoisuus sittenkin selvänä.

Kun seuraa nykyisten oikeusjuttujen menoa, voi varsin hyvin tehdä sen „logillisen” johtopäätöksen, ettei „vanha” jumaluusopillisen käsityksen mukainen jumala enää olekaan muodollisen rikoslain takana. Tapahtuu varsin usein, että „alin oikeus” langettaa tuomion, jonka „ylempi”, kun siihen vedotaan, kumoaa tykkänään. Sopiiko nyt olettaa, että alimman oikeuden jäsenet olivat niin huonoja lakimiehiä, etteivät saaneet asiasta selvää? Jos he olivat, niin miksi he edelleen saavat olla virassa, nauttia oikeusviranomaisten luottamusta ja jatkaa huonoa tuomionjakamistyötään?

Sitä, joka ei valita esim. raastuvanoikeuden päätöksestä, mikä tuomitsee syyllisen vetämään sakkoja tai varojen puutteessa linnavankeuteen, kohdellaan aivan toisella tavalla kuin toista, joka ylempään oikeuteen vedottuaan vapautetaan kaikesta „edesvastuusta”. Edelliseltä tullaan „lain nimessä” ottamaan sakkorahat tai hänet viedään väkisin vankilaan. Nyt sopii aivan „logillisesti” kysyä, onko sama jumala kahden näin erilaisen oikeudenpäätöksen takana.

Arvaan monen käräjänkäynteihin perehtyneen vastaavan: „Ihmisiä ovat tuomarit ja kaikki oikeusviranomaiset. Oikeudenpäätös riippuu tuomarin harkinnasta ja todistajien lausunnoista. Ylempässä oikeudessa taas pannaan asia monen oikeusoppineen harkittavaksi ja ratkastaan viimein äänestyksellä. Äänestyksellä ratkaistaan asia valaoikeudessaakin.”

Olkoon niin. Mutta eikö tällä tavalla syntynyt tuomio taas ole sama kuin enemmistön päätös? Toinen kysymys on, onko enemmistön päätös sama kuin lopullinen oikeus. Ranskan kuningas Ludviikki XVI sanotaan tuomitun kuolemaan yhden ainoan äänen enemmistöllä. Jos tuo yksi ääni olisi ollut toisella puolella, olisi hän saanut elää. Ja onko jälkimaailma päässyt edes yksimielisyyteen siitä, että tuo tuomio oli „oikea”? Jos nykyään asetettaisiin „valaoikeuksia” eri maissa tuota vanhaa oikeudenpäättöstä tuomitsemaan, niin saatettaisiin epäilemättä aivan erilaisia tuloksia. Toisen maan valaoikeus julistaisi tuomion: „Tuomio oli oikea.” Toisen maan valamiehistön enemmistön päätös kuulisi: „Tuomio oli väärä.” Jos sitten näitten eri valaoikeuksien julistamat tuomiot annettaisiin taas uusien, „parempien” valaoikeuksien arvosteltavaksi, voisi käydä niin, että se „alempi” valaoikeus, joka julisti kuninkaan tuomion oikeaksi, „todistettaisiin vääräksi”, toisen antama päätös taas „oikeaksi”.

Tuomioistuimia voisi asettaa rajattoman määrän toisiaan tuomitsemaan. Sopii kysyä, onko „muuttumaton jumala” kaikkien, toisiaan vastustavien oikeudenpäättösten takana. Jos hän on, ei hän ole muuttumaton, jos ei ole, on hän puolueellinen.

Jos „muuttumaton” jumala olisi muodollisen rikoslain takana, ei viimeksi mainittua voitaisi minkäänlaisen moraalisen painostuksen vaikutuksesta eri aikoina lieventää tai koventaa. Mutta kun niin tehdään, on selvää, ettei mikään todellisesti henkinen auktoriteetti voi olla muodollisen rikoslain takana sitä tukemassa.

Kristityt uskovat jumalan erehtymättömäksi. Jos erehtymätön rakkauden jumala olisi rikoslain pykälien takana, ei tämä laki voisi rangasta köyhää ihmistä esim. siitä, että hän ottaa „toisen” metsästä puun suureen tarpeeseensa. Jumala, joka on rakkaus ja puolueettomuus, ei suo toiselle „omaa” metsää enempää kuin toisellekaan. Päinvastoin sellainen jumala soisi luonnonantimia yhtä auliisti *kaikille*, yhtä sydämellisesti kuin hän sallii auringon paistaa kaikille.

Jos muuttumaton, rakkauden jumala, kaikkietäväinen olento, olisi jonkin aikakauden muodollisen rikoslain takana, heijastaisi hän varmasti oikeuden palvelijoihin myöskin sellaisen suhteellisen erehtymättömyyden ja oikeudentunnon, etteivät tuomioistuinten päätökset milloinkaan olisi syyllisiä n. s. oikeusmurhiin, joita meidän aikana tuon tuostakin todetaan vasta sitten kun havainto on — myöhään tehty.

Mutta sen väitteen ja uskon, että kunkin aikakauden muodollisen rikoslain takana on näkymätön auktoriteetti, ei siltä tarvitse olla perätön. „Vika” on ainoastaan siinä otaksumassa, että tämä auktoriteetti olisi itsessään „täydellinen olento”. „Täydellinen olento” on epälogillinen käsite. „Olenolla” on alkuperä, kehityksentaival ja „loppu”. Tosiasia on se, että elämänkaikkeudessa on rajaton määrä kehityksen, kasvamisen ja alituisen muuttumisen alaisia, fyysillisille aistimille näkymättömiä olentoja, jotka todella vihaavat toista kohdetta ja pitävät toisesta.

Kansa, joka vuosisatojen kuluessa on vuodattanut vertä, raastanut ja tuhonnut heikompia, korottanut kun-

nian ja aineellisen omaisuuden „suuruuden” mittayksiköksi, on tietämättään luonut voimakkaan „eetterisen” olennon, joka pitää juuri sen kansan ylimystön — oman luojaansa — elämäntavoista ja mieliteoista. Kun tietoista olentoa on pitkinä ajanjaksoina ravittu kansan intohimojen ulostumilla, on se vähitellen kohonnut alkuperäisestä alamaisuustilastaan käskevään asemaan. Sellainen „jumala” on minkä tahansa rangastusta, tylyyttä ja kovuutta uhkuvan muodollisen rikoslain takana ja sen mahtavana tukena. Sellainen „jumala” on myös hirveän arka „kunniastaan” ja on hyvillään, kun ihmiset rikoslakinsa avulla hänen „pilkkaajiaan” rankasevat.

Mutta onneksi — tai onnettomuudeksi — on myös olemassa ihan toisellinen „eetteriolento”, joka niinkään on ihmisten tietoisettomasti luoma. Ylimystön ja anastajavallan sortoa kärsineet, „huonot” ja köyhät ihmiset, jotka ovat vuoroin turvautuneet henkiseen hartauteen, vuoroin n. s. oikeutettuun paheksumiseen, ovat hitaasti luoneet tämän olennon. Kun he vuorostaan ovat ravinneet tätä luomustaan hartauden ja epäitsekäisyysilmausten ulostumilla, on se alkuperäisestä alamaisuustilastaan kohonnut mahtavaksi käskijäksi, joka pitää ajottain kurissa väkivaltaisuuksiin mieltynyttä ylimystöä. Tällainen „jumala” on myös muodollisen rikoslain takana, mutta aivan vastakkaisessa merkityksessä kuin edellinen. Hänen tehtävänä on olla sorrettujen näkymättömänä puolustajana ja asianajajana. Hän tahtoo lieventää kaikkea ankaruutta ja kovuutta. Hän on rakkauden, armahtavaisuuden, säälin ja puolueettoman hyvyuden pienoiskuva. Hänen voimansa ja valtansa

kasvaa kansan oikeusmoraalin puhdistuessa, ja hänellä on se suuri lupaus, että hänestä kerran tulee täysin itsetietoinen, korkea henkinen yksilö. Tämä olento edustaa sitä suurta „ihmisen poikaa”, josta raamatussa puhutaan, sitä suurta henkiyksilöä, joka ihmiskunnan aineellisen kehityksen loputtua puolueettoman elämän suurena lähettiläänä siirtyy tämän aurinkokunnan kypsyneen elämän toisiin olomuotoihin.

Tämä muodollisen rikoslain tylyn puolen vastapainona oleva „jumala” on yhtä hyvä ja epäitsekäs kuin koko ihmiskunta yhteensä. Hänen „kunniaansa” ei koskaan voi „loukata”, sillä hänen olemuksensa on epäitsekäisyys, vaikka tosin pienoisuudessa.

Nämä kaksi „jumalaa” — pitääköön vaan lukija niitä kirjottajan „sairaalloisen mielikuvituksen” tuotteina, jos häntä haluttaa — ovat aina mukana kaikessa ihmisellisessä toiminnassa. Toinen on röyhkeä, toinen vaatimaton ja kaino. Röyhkeä „jumala” sanoo, kuten ennen vanhaan roomalainen Caligula-keisari: „Vihatkoot, kunhan vaan pelkäävät” (Oderint, dum meturant). Vaatimaton jumala sanoo: „Minua ei kenenkään tarvitse pelätä. Minä tahdon tulla yhdeksi kaikkien luojieni kanssa. Yhdeksitulemisihanteessa ei voi olla mitään pelon sijaa.”

Muodollista rikoslakia suojeleva röyhkeä jumala joutuu alinomaa tekemään erehdyksiä, joitten näkyväisiä kiteytymiä ovat m. m. „oikeusmurhat”. Mutta tämän jumalan „karakteeriin” kuuluu olla tunnustamatta itseään erehtyväiseksi. Päinvastoin se suuttuu

hirmuisesti, kun vaatimaton jumala näyttää sille tekoja, jotka ovat röyhkeyden luomia erehdyksiä.

„Oikeuserehtymät” ovat vielä lukuisammat kuin „oikeusmurhat”. Kiihkeä himoluonto pitää virkavallan jäseniä siinä velttoustilassa, että aikakauden muodollisen oikeuden velvottamista palvelusmuodoista ei ehditä pitämään kirjaa huolellisesti. Rikoslain röyhkeä jumala iloitsee suuresti laillisuushengen masentamisesta muodollisesti laittomilla keinoilla. Tuo sama jumala huolehtii esim. sellaisista „välttämättömyyksistä”, että jo maksettuja veroja käydään vaatimassa toinen kerta. Sen toimesta lähetetään myös „kantamaan” veroja, joitten maksaminen olisi laitton teko sekä maksajasta että vastaanottajasta.¹⁾

¹⁾ Kerrottakoon tässä esimerkin vuoksi sellainen tapaus. Helsingin pitäjään nimismies kävi poliisi mukana ylempiensä lähettämänä toukok. 4 p. 1911 vaatimassa kirjottajalta sanotun kunnan papistolle tulevia kirkollismaksuja edelliseltä vuodelta. Tämä käynti oli jo kolmas järjestyksessä 1907-vuodesta alkaen. Minä selitin nimismiehelle, että moinen veronvaatimus oli laitton, koska minä 1892-vuodesta alkaen olen ollut eronneena Suomen evankelis-lutherilaisesta valtiokirkosta, kuuluen eriuskolaislain alaiseen kirkkoyhdyskuntaan, jonka jäsenet sanotun lain 18 pykälän mukaan ovat vapaat kaikesta hengeltä suoritettavasta, valtiokirkon papistolle tulevasta kirkollismaksusta. Vielä selitin joka vuosi, 10 vuotta peräkkäin, mitkä olen Helsingin pitäjään alueella asunut, asianmukaisella tavalla henkikirjotusviranomaisille ilmottaneeni, etten kuulu lutherilaiseen kirkkoon. Nimismies väitti, ettei hänen asiansa ollut kuulla minun selityksiäni vaan tehdä esimiestensä käskyn mukaan, kysyen, olisiko minulla „ulosmitattavaa” tavaraa siinä huoneessa, jossa silloin olin. Minä vastasin, ettei sellaista ollut. Nyt sanoi nimismies merkitsevänsä minut „köyhäksi”. Jos hänellä oli oikeus

Meidän virkamieshenki ei ole suopea. Pienimmästäkin asianomaisen vastaselityksestä suutahtavat virkamiehemme, jos edellinen on „huono ihminen”. Tuomari tiuskasee sarkatakkiin puetulle miehelle käräjätuvassa: „Suu kiinni!” Poliisi tahtoo „kunnostautua” ylempiensä edessä, tehden usein „tikusta asian”, jotta saisi viedä ulkonäöltä „halvan” henkilön „kamariin”. Täällä uskotaan tuon virkaintoisen poliisin puhetta enemmän kuin „syytetyn”, jolle ärjästään: „Suu kiinni!” Mutta tuollaista röyhkeätä kieltä ei puhuta henkilölle, joka „vaatteistaan päättäen näyttää herrasmieheltä”!

ottaa kuulevaan korvaansa mainittu vastaus, olisi tavallisen oikeusmoraalin kannalta luullut hänellä olevan ainakin yhtä hyvän syyn kuulla sitä asianomaisen selitystä, että koko veronkantoyritys oli laiton teko. Olisihan hän voinut viedä tämän tiedon esimiehilleen yhtä hyvin kuin „köyhyys”-tiedonkin, jommoista ei asianomainen pyytänyt hänen viemään.

Ilmotin asian heti useammille viranomaisille. Saa nähdä, ote-
taanko tulevaisuudessa selvä laki huomioon. — Koko tapaus ei olisi esiintynyt niin räikeässä valossa, jos minulta olisi säännöllisesti käyty vaatimassa noita laittomia maksuja. Vasta 1907 käytiin niitä tiedustamassa edelliseltä vuodelta, vaikka talvella 1902 jouduin Helsingin pitäjääseen henkikirjoihin. Tuntuu siis siltä, että viranomaiset 4 ensi vuotena seurasivat lakia, koska eivät ennen 1907-vuotta vaatineet minulta paperimaksuja.

Koska Helsingin kolme sanomalehteä, nim. Työmies, Uusi Suometar ja Helsingin Sanomat ikäänkuin yhteisestä sopimuksesta jättivät julkasematta tästä tapauksesta tekemäni selostuksen, jonka pyysin saada „yleisön osastoon”, tahdon tilaisuuden tarjoutuessa sittenkin julasta sen painettuna.

„De minimis non curat lex”, s. o. laki ei välitä vähimmäistä, sanoivat jo vanhat roomalaiset.

Miksi ei? Siksi, että pelätään „herrasmiehen” tavalla tai toisella voivan panna toimeen jonkinmoisen jälkinäytöksen asian johdosta. Virkakunta „pitää kiinni” omista eduistaan.

Meidän 20:11a vuosisadalla voimassaoleva rikoslaki on kovin vanhanaikainen tekele, niin vanhanaikainen, että luulisi elettävän vielä vähintäinkin 17:llä vuosisadalla. Niinpä määrätään sanotun lain 41 luvun 4 pykälässä enintään 50 markan sakko — tietysti „varojen puutteessa” vankeutta — lutherilaisen kirkon jäsenelle, joka jää pois „lukukinkeriltä, jossa hän on velvollinen olemaan saapuvilla”, kuten sanat kuuluvat! Onhan papeilla kerrassaan suuri valta tämän pykälän mukaan. Mistä syystä eivät he sitä käyttäne? Voisivathan he nostaa tuhansia oikeusjuttuja lukukinkereiltä poisjäännin johdosta. Tässä maassa on näet tuhansia, jopa satojatuhansia valtiokirkon jäseniä, jotka eivät moneen vuosikymmeneen ole käyneet kinkereillä lukutaitoaan näyttämässä. Tulisihan valtion rahastoon suuret summat noista sakoista. Kirjottajaa ei, sivumennen sanottu, tuo rangastus sentään voisi kohdata, koska hän ei ole lutherilaisen kirkon jäsen.

Saman luvun 3 pykälän nojalla voisi kerätä suunnattoman määrän sakkorahoja valtion varastoon „harhaoppia suosivilta” kirkon jäseniltä. Voisihan helposti todistaa, että harhaopin suosija „koettaa siihen vietellä toista”, kuten sanat kuuluvat. Ajatellaanpa vaan sitä suunnatonta „harhaopin” tulvaa, mikä monilta puhujalavoilta sunnuntaisin ja arkipäivinäkin vuotaa eri seu-

roissa ja yhdistyksissä puheita pitävien henkilöjen huuilta erittäinkin kaupungeissamme.

Jos kirkko ja valtio olisivat erillään toisistaan, ei rikoslaissamme olisi moisia pykäliä, joita lukiessa ajattelevan ihmisen hiukset nousevat pystyyn hämmästyksestä.

Mutta rikoslain 10 luvun 1 ja. 2 pykälällä on Suomen valtiokirkko vasta korottanut arvoon ihmisellisen typeryyden ja häikäilemättömyyden, kuten seuraavassa luvussa saamme nähdä.

„Jumalanpilkan” mahdollisuus.

Joka tämän vuosisadan lopulla penkoilee vanhoja asiapaperikasoja, huudahtanee hämmästyneenä: „Niinkö lyhytikäinen olikin se kirkollinen jumalakäsitys, jonka arvostelemisesta 20 vuosisadan alussa vielä voitiin rangasta neljänkin vuoden kuritushuonevankeudella! Nyt ei laki enää tiedä mitään sellaisesta rikoksesta, vaikka kansa nykyään on paljoa 'jumalattomampaa' kuin silloisen kirkollisen mittakaavan mukaan.”

Tätä kirjoittaessani on Suomessa vireillä kerrassaan merkillisiä „oikeusjuttuja”. Ne ovat merkillisiä sentähden, ettei asianomainen millään tavalla ole antanut niitten vireillepanemisviittaustakaan. Tarkotan n. s. jumalanpilkkejuttuja.

Helsingissä ilmestyvää „Kurikka”-nimistä pilalehteä vastaan on parhaillaan vireillä sellainen juttu. Ja jutun nostajana on eräs virasto, jota kansan laajentunut maailmankatsomus ei enää vuosiin olisi tarvinnut. Tuo virasto on n. s. painoasiain ylihallitus.

Mainitun viraston tarpeellisuudesta tai tarpeettomuudesta saa selvän käsityksen, jos valasee sen menettelytapoja seuraavalla esimerkillä. Harmaapäisellä ukolla on 50 vuoden ikäinen, „normaalijärkinen” ja omista

asioistaan ulospäin vastaava poika. Vanhat ihmiset, jotka muistavat tuon 50-vuotiaan miehen lapsuusajan, tietävät kertoa, että isä oli kohtuuttoman ankara pojalleen. Tällä oli se isän mielestä „anteeksiantamaton vika”, ettei hän tahtonut lukea katkismusta eikä muitakaan samanhenkisiä kirjoja vaan haki silloin kyllä vaikeasti suomenkielellä saatavissa olevaa muuta kirjallisuutta, joka häntä viehätti.

Kun poika oli tullut täysi-ikäiseksi, asuen edelleen isänsä talossa ja tehden työtä, lakkasi hän kaiken muun „jumalattomuutensa” lisäksi käymästä lukukinkereillä ja ripillä. Isän suuttumus ei tuntenut rajoja. Hän pisti pojan käteen katkismuksen ja sanoi vihasta värisevällä äänellä: „Jos et sinä ahkerasti lue tätä autuuden oppikirjaa, niin saat lähteä maailmalle. Minä olen isäsi ja holhojasi sekä määrään, mitä sinun on luettava.”

Poika otti kyllä katkismuksen isänsä kädestä mutta pani sen nurkkahyllylle, sanoen: „Tämän kirjan lukeminen on rääkännyt minun sieluani siinä määrässä, etten sitä koskaan enää avaa.”

„Siinä tapauksessa saat heti lähteä talostani”, ärjyi isä.

„Minä lähden mielelläni”, vastasi poika, kokosi kapistuksensa ja painoi oven kiinni.

Kului vuosia, eikä isä tietänyt, missä hänen uppiskainen poikansa oli. Mutta kerran sai hän eräältä tuttavaltaan tietää, että poika oli muuttanut toiseen läänin, jossa hän oli perustanut oman perheen ja hankkinut pienen maatilan.

Ukko kirjoitutti pojalleen kirjeen, jossa kehotti tätä

lukemaan vanhaa katkismusta, selittäen, että nyt olivat jotkut villitsijät toimittaneet uuden katkismuksen, joka ei ollut „puhdasta jumalan sanaa”.

Poika vastasi kirjeeseen ja selitti, ettei hänellä ollut mitään tekemistä uuden eikä vanhan katkismuksen kanssa.

Ukko ei saanut lepoa. Hän matkusti poikansa luo, ottaen vanhan katkismuksen mukaansa ja vaatien pojan sitä lukemaan. Nyt suuttui poikakin ja sanoi isälleen:

„Niin mielelläni kuin näenkin sinut uudessa kodisani, täytyy minun vakuuttaa, etten koskaan lue katkismustasi. Minä olen täysi mies ja seison omilla jaloillani.”

Isä palasi kotiinsa. Kului toistakymmentä vuotta ennenkuin hän tapasi poikaansa.

Eräänä kesäpäivänä ilmestyi harmaapäinen isä taas poikansa asuntoon vanha katkismus kädessä, kehottaen pojan sitä lukemaan. Kun poika jyrkästi kieltäytyi moisesta tehtävästä, mutisi isä joitakin uhkauksensanoja ja poistui.

Seuraavana päivänä palasi isä poikansa asunnolle kunnan „sielunpaimen” mukanaan. Pappi yskäsi muutamana kerran alkajaisiksi ja rupesi selittämään, kuinka tärkeätä oikea, puhdasoppinen kristillisyys oli. Hän nuhteli uppiniskaista lasta, joka hylkäsi isänsä neuvot, ja lupasi kutsua koolle kirkkoneuvoston tutkimaan miehen sieluntilaa.

Vanhuksen poika, 50 vuoden ikäinen mies kehotti pappia poistumaan. Kun hyvä puhe ei auttanut, tarttui hän papin käsivarteen ja talutti tämän ovesta ulos. Isä seurasi pappia.

Pappi kutsui koolle kirkkoneuvostonsa. Uppiniskainen mies kutsuttiin sen eteen, mutta hän ei totellut kutsua. Kirkkoneuvosto tuli hänen asuntoonsa häntä nuhtelemaan. Perheenisä piti jyrisevän puheen neuvoston jäsenille, kehottaen näitä poistumaan. Kun hyvää puhetta „ei toteltu, talutti huoneen isäntä heidät kaikki yksitellen ulos. Kovia tuomionsanoja suustaan päästään poistuivat miehet.

Pappi kirkkoneuvostoneen vetosi „ylempiin”. Tulivat sitten „piispankäräjät”. Omassa korkeassa persoonassaan meni piispa jumalattoman miehen asunnolle. Tulos oli sama kuin ennenkin. Näytelmä päättyi siten, että piispa poistui ennenkuin perheenisän tarvitsi taluttaa häntä ulos.

Nyt antoi korkea hengellinen valta sellaisen julistuksen, että se mies oli „auttamaton”, ja että kaikkien hyvien kristittyjen olisi häntä vältettävä. Vanhat ihmiset tottelivat hengellisen vallan kehotusta, mutta kunnan nuorempi sukupolvi ei siitä ollenkaan välittänyt.

Nyt väsähti koko kirkollinen valta, ja „jumalaton mies” sai jäädä autuudenasioissa oman onnensa nojaan.

Suhteellisesti samassa hengessä menettelee Suomen painoasiain ylihallitus nykyään. Mutta tulos on viimein sama kuin äskeisessä esimerkissä mainittu.

Käykäämme nyt arvostelemassa „jumalanpilkan” mahdollisuutta.

Koska ei edes Työmies-lehti, jonka kumminkin pitäisi olla verrattain lähellä painoylihallituksen nostamia „jumalanpilkkajuttuja”, ole julassut minun tästä asiasta

kyhäämääni, palstanverran tilaa vaativaa kirjutustani,¹⁾ täytyy minun erityisessä kirjasessa asiasta puhua.

„Jumalanpilkka”-käsitteen selvittämiseksi, on saatava selville 1) mitä on pilkka, 2) ketä voi pilkata ja 3) mitä on „jumala”.

1. Mitä on pilkka?

Mitä merkitsee „pilkka”-käsite? Sallikaamme esimerkkien vastata tähän kysymykseen. Kyttyräselkäinen vanhus kävelee sauvasa nojassa tietä. Hänen jälessään seuraa poikalauma. Poikien suusta kuuluu kaikenmoisia ääniä. Toiset ottavat kepakon käteensä, painavat selkensä kumaraan, ovat ontuvinaan ja koettavat kaikin tavoin jäljitellä tuota heikkoa vanhusta, joka vaivalloisesti kulkee eteenpäin, silloin tällöin päästään raskaan huokauksen. Rohkein ja „hävyttömin” joukosta astuu vanhuksen eteen, näyttäen tälle „pitkää nenää” ja tarttuen tämän sauvaan sekä pannen tämän lakin kallelleen ja tehden kaiken voitavansa kiillottaakseen toveriensa nauruhermoja.

Kun vanhuksen käyntiäkin tahdotaan estää, puhkee tämä vakavalla äänellä puhumaan:

„Lapsiparat! Ette tiedä, mitä teette. Elämän aamu hymyilee teille, mutta jos jumala suo teidän elää, saatte

¹⁾ Viime vuonna annoin sanotun lehden toimitukselle lyhyen artikkelin, joka oli varustettu „Jumalanpilkka”-otsakkeella, mutta se, samoin kuin useimmat muutkin kyhäykseni suvaittiin palauttaa kansliaan, josta sain sen takaisin.

te kerran näytellä minun osaani silloin kun tämä vanha ja huono ruumiini jo on haudan levossa ja sieluni autuaitten majoissa. Jos tahdotte säästyä tarpeettomilta kärsimyksiltä, niin lakatkaa sellaisesta ilveilystä. Kun minä olin lapsi, tunsin kunniotusta vanhuksiin. Sentheden on jumala antanut minulle näin pitkän iän. Tekin elätte kauan, jos kuuntelette omantuntonne ääntä ja annatte arvon kaikille ihmisille. En minäkään tahdoisi näin ruma olla, mutta korkea ikäni ja monet kärsimykset ovat painaneet leimansa rumiiseeni. Jumala siunatkoon teitä, lapset, että tulisitte ymmärtämään, mitä elämä merkitsee.”

Tämä vanhuksen järkevä ja henkevä puhe vaikuttaa useaan poikaan.

„Kuules, Kalle”, huutaa yksi joukosta. „Lakataan ilveillemästä. Onhan sinunkin äitisi monta kertaa sanonut, että kaikki ihmiset ovat yhtä hyviä ja samanarvoisia.” „Niin on minunkin äitini sanonut”, huomauttaa eräs toinen. „Me olimme ajattelemattomia ruvetessamme näin elämöimään. Äiti varmaan toruisi ja kurittaisi meitä, jos näkisi, mitä teimme.”

„Antakaa anteeksi, hyvä pappa”, sanoo kolmas poika. „En minä koskaan enää näin tee.”

„Menkää rauhaan, rakkaat lapset. Jumala teitä siunatkoon”, sanoo vanhus hymyillen.

Pojat poistuvat eri haaroille.

Mitä oli „pilkka” tässä tapauksessa? Se oli poikaisen tunneruumiin äkillisen kuohunnan ilmaus. Kun he itse olivat niin elämänhaluisia ja sukkelaliikkeisiä, tuntui heistä välttämättömältä saada kuuluvasti panna toi-

meen vertailu itsensä ja tuon vanhuksen välillä. Kaikki erilaiset elämänilmaukset aaltoilevat ja väreilevät eri tavalla. Niin kauan kun tajunta ei ole tietoinen siitä, että kaikki elämä on yhtenäistä, pitää se ainoana oikeana sitä muotoa, jossa se tilapäisesti nauttii.

Tässä esimerkissä mainitut poikaset eivät alussa olleet ensinkään tietoisia mistään väärinteosta. Heidän hyppelehtivä elämänhalunsa sai tilaisuuden puhjeta tunteenpurkauksiin, kun näkivät oman vastakohtansa. Vastakohtien välillä syntyy vilkas toiminta.

Vanhus ymmärsi poikasten tilan. Hän muisti sen itse kokeneensa. Kun hän puhutteli sävyisästi lapsia ja valasi elämää, ymmärsivät he häntä. Kun vanhus asettui lasten kannalle, asettuivat nämäkin vanhuksen kannalle, ja sovinto oli valmis.

Tätä vanhusta eivät samat poikaset enää koskaan pilkkaa, sillä pilkan kärki on ainaiseksi taitettu.

Nuorenpuoleinen mies käy hoiperrellen tiellä. Hän huutaa ja meluaa. Hänen vaatteensa ovat tahraiset, toinen housunlahe kiverrettynä ylös, toinen kengän alla. Housut ovat putoamaisillaan.

Häntäkin saattaa poikajoukko. Juopunut sieppaa kapulan käteensä ja huitelee sillä ympärilleen. Poikaset väistävät iskuja ja tulevat taas lähelle. Toiset heittelevät häntä pienillä kivillä, kunnes mies alkaa juosta poikia kohti, kaatuen kuralätäkköön. Ilmoille kohoa raikas nauru.

Näin saatetaan miestä, kunnes tien vieressä olevan asunnon ikkuna avataan ja erään virkamiehen rouva nuhtelee poikia. Silloin jättävät pojat, tuota rouvaa

peläten, miehen rauhaan. Mutta kun tämä seuraavalla kerralla taas liikkuu juopuneena, uudistuu sama näytelmä. Mistä syystä? Siitä, että päihtynyt mies asettui vastarintaan. Hän ei osannut poikasille selittää elämän lakia ja siten tyynnyttää sitä vuolasta tunnevirtaa, mikä syntyy vastakohtien välillä. Kun hän piti itsensä loukattuna, jäi pilkan kärki taittamatta. Hän oli omalta kannaltaan oikeassa samoin kuin pojatkin.

Tiellä on vanha, risainen lakki. Poikaset potkivat sitä kilvalla. Se työ antaa heille suurta sisäistä nautintoa. Jonkun matkan kulettuaan löytävät he kauniin kukkakimpun, joka putosi eräältä ajurin rattailta istuvalta rouvalta. Nyt unohtavat pojat koko lakin ja alkavat riidellä kukkakimpun omistusoikeudesta. Kukaan ei sitä pilkkaa. Miksi ei? Eikö kukkakimppu ole poikien vastakohta niinkuin risainen lakkikin? Kyllä, mutta kauneusaistia nostattava ja tyydyttävä vastakohta. Kukkakimpun sulous herättää poikien tunneruumiissa ylemmyystunteen toimintaan. Se oli ulkopuolisesti heitä ylempi, kun lakki taas oli alempi. Tunneruumis ihailee ylemmää, halveksii alempaa.

2. Ketä voi pilkata?

Suomen voimassaolevan rikoslain 10 luvun 1 pykälä kuuluu:

„Joka julkisesti pilkkaa jumalaa, rangaistakoon kuritushuoneella korkeintaan neljäksi vuodeksi tahi vankeudella. Jos se tapahtuu ajattelemattomuudesta tahi

pikaisuudesta, olkoon rangaistus sakkoa tahi vankeutta korkeintaan kuusi kuukautta.”

1 kohdassa olevista esimerkeistä näkyy, että „pilkka” yleensä on henkilön tai henkilöjen tunneruumiin aaltoilemista sellaisessa tapauksessa, että hänen tai heidän kauneus- tai hyväksymisaistiaan masentava olio äkki-arvaamatta sattuu „pilkkaajan” havaintopiiriin.

Täysi-ikäiset ihmiset ovat yhtä „pilkanhaluisia” kuin lapsetkin, vaikka esineen tai asian, joka panee edellisten tunneruumiin kuohumistilaan, useinkin täytyy olla toisella sellainen kuin lapsista puhuttaessa.

Ketä sitten voi toinen ihminen ylimalkaan „pilkata”?

Ymmärrettävästi henkilöä, joka ei voi hallita omaa tunneruumistaan, ja joka siis on ympäristönsä käytöksestä ja arvostelusta riippuva. Joka ei tämän väitteen pätevyyttä usko, tehköön kokeita. Niitä voi tehdä missä tahansa ihmisten keskuudessa. Sanokoon kokeilija vieraille, vastaan tuleville ihmisille esim. näin:

„Hulluhan sinä olet, kun tuollaista pukua käytät.”

„Sinä olet aika roisto.”

„Kas vaan, kun viimeinkin tapasin sinut! Sinä varastit rahakukkaroni.”

„Sinä, akka, olet maailman suurin juorupyty. Olet koettanut tahrata minunkin hyvää mainettani.”

„Tuossa on poliisi, joka tekee salaisuudessa sellaista mistä hän julkisuudessa muita syyttää ja hätyyttää.”

„Sinä olet tehnyt murhan mutta olet osannut niin peittää jälkesi, ettet vielä ole joutunut lain kouriin”
j. n. e.

Minä uskallan lyödä koko pienen „omaisuuteni” vetoa, että 99 niistä sadasta henkilöstä, joita esim. Hel-singin vilkasliikkeisillä kaduilla „yleisön” kuullen näin puhutellaan, viheltävät poliisin paikalle ja nostattavat „oikeusjutun”. Miksi he näin tekevät? Sentähden, että heidän tunneruumiinsa joutuu kovaan värähtelyyn. He eivät luota itseensä eivätkä henkisesti „seiso omilla ja-loillaan”. He ovat „aikansa lapsia”, ja aika on sellainen, että sitä, joka ei „julkisesta herjauksesta” välitä, pidetään „syyllisenä”. „Syylliselle” ihmiselle ei „yleinen mielipide” tunnusta tavallisia elämänoikeuksia. Pinnalta „puhdasmainen” ja „kunniallinen” tulee olla ihmisen, joka mieli omalla toiminnallaan itsensä elättää.

Henkilön, joka voi joutua „pilkan” tai herjauksen esineeksi, täytyy tuntea olevansa ympäristöstään riippuva. Pilkka ei ollenkaan „koske”, s. o. sitä ei ole siinä tapauksessa, ettei ympäristön „huonosti” kohteleva henkilö tunne olevansa riippuvainen ympäristöstään. Kun silkkihattu päässä kävelevä „herrasmies” sattuu käymään laitakaupungin metsäpolkua, kuulee hän usein pilkallisia huudahduksia. Ryypiskelevä ja korttia lyövä „trokarisakki” voi hänelle huutaa: „Tule tänne p — le, ja saat kalloosi niin että tiedät. Sinä olet lurjus, työväen nylkijä” j. n. e. Mutta „herrasmies” menee menojaan aivan kuin ei mitään tapahtuisi. Nuo „trokarit” eivät hänen käsityksensä mukaan ole „syyntakeisia”, s. o. käytännöllisesti selitettynä, hän ei tunne olevansa *tästä* ympäristöstä taloudellisesti riippuvainen. Vielä hän uskoo, etteivät „kunnialliset” ihmiset ollen-

kaan epäile häntä mistään luvattomasta, vaikka kuulevatkin noitten „trokarien” pilkkaavan häntä.

Joka tunnustaa itsensä pilkatuksi, ilmaisee samalla heikkoutensa ja avuttomuutensa.

Nyt tahtovat Suomen rikoslain laatijat väittää, että jumala on sellainen ympäristöstään riippuva, heikko olento, johon ihmisten „pilkka” voi sattua!

Mutta vaikeata on sentään edellyttää, että muuten niin taantumukselliset ja ajatustyötä kammoavat papitkaan olisivat siksi typeriä — paremmin sanoen fetishinpalvelijain kaltaisia — että uskoisivat „jumalan” niin mitättömäksi olennoksi, johon ihmisten „pilkkapuheet” todella voisivat „koskea”. Pikemmin täytyy olettaa, että rikoslain 10 luvun 1 pykälän sanamuodon alla on „koira kuopattuna”, kuten puheenparsi kuuluu. Papit ja heidän läheisensä tahtovat suojella omaa ahdasmielisyttään ja pikkumaisuuttaan tällä kuuluisalla lakipykälällä. He eivät ole seuranneet aikaansa. Koko suuri, „ajatteleva yleisö” on paljoa pitemmällä heitä. Kun sitten vallanpitäjät säännöllisesti ovat vanhoillisia ihmisiä ja mielellään vaanivat „kapinaa” kaikessa yksilöllisyyden henkisessä laajennustyössä, ovat papit pyytäneet ja saaneet turvaa maalliselta esivallalta.

Asia on lyhyesti siis se, että kun papit panevat esivallan palvelijat vaanimaan „jumalanpilkkaa” sekä puhutussa että kirjoitetussa sanassa, niin he tahtovat suojella omaa taloudellista asemaansa etupäässä. Voi olla sellaisiakin pappeja, jotka uskovat „jumalan” persoonalliseksi, hyvillä ja huonoilla puolilla varustetuksi olennoksi. *Nämä* papit tahtovat taloudellisen asemansa

ohella suojella omaa lapsellista jumalakäsitystään. Kun he siis saavat esim. meidän painoylihallituksen syyttämään jotakin henkilöä „jumalanpilkasta”, niin se teko merkitsee, että tuo virasto itse asiassa tahtoo kurittaa henkilöä, joka puhuu tai kirjottaa niin, että pappien ulospäin tunnettu jumalakäsitys, joutuessaan esim. läheisessä ympäristössä puheen esineeksi, saa kolauksen ja „kärsii”. „Jumalanpilkkaajuttuja” nostaessaan tekee siis painoylihallitus „renginpalvelusta” — kuten sosialidemokraattisilla lehdillä on tapana sanoa — mitä rutivanhoillisimmille ja ahdasmielisimmille papeille.

Neljä vuotta voi saada istua kuritushuoneessa henkilö, joka — kuten sanat mahtavasti kuuluvat — „julkisesti pilkkaa jumalaa”. Mutta järki-ihmisen on mahdollon tietää, millä tavalla tuollainen kauhea rikos tapahtuu. Rikoslaisissa ei sanallakaan mainita, mitä on pitänyt puhua tai kirjottaa henkilön, jota voidaan „syyttää” „jumalan julkisesti pilkkaamisesta”. Tuon pykälän sanamuodossa olisi ollut hieman sitä niin kehuttua „tervettä järkeä”, jos olisi edes „osviitaksi” lueteltu muutamia lausuntoja, joitten julkisuudessa kertaaminen sitten merkitsisi „jumalan pilkkaamista”. Mutta kun ei sanallakaan ole mainittu, *miten* „jumalaa” voitaisiin „pilkata”, niin jää syyttäjäviranomaisten ja käräjäherrojen keskinäiseksi sopimukseksi ratkasta, minkälainen lausunto on „jumalanpilkkaa”, minkälainen ei. Mutta mistä voi joku tietää, kuinka tuollainen sopimus kulloinkin tehdään?

Asia olisi kokonaan toinen, jos rikoslain mainituksa pykälässä olisi sanottu: „Joka julkisesti pilkkaa jonkun,

nimeltä mainitun henkilön jumalankäsitystä, on tällä oikeus vaatia hänet syytteeseen toisen yksityisen vakauksen halventamisyhteydestä.” Jonkun toisen tai toisten henkilöiden jumalakäsitys se totisesti on, joka „kärsii” n. s. jumalanpilkasta. Saanhan minä uskoa mitä ja miten tahansa, eikä toisella henkilöllä ole oikeutta yrittää tehdä tuota uskomishaluani yleisen naurun ja ilkunnan alaiseksi, koska mikään voima ei ole „todistamassa”, että toisen vakaumus olisi „parempi” tai „huonompi” kuin toisen. Mutta kun mainitussa rikoslain pykälässä puhutaan „jumalasta” aivan kuin tämä olisi kaikille suomalaisille hyvin tunnettu henkilö, joka ihan omasta puolestaan olisi „arka kunniastaan” ja ihmisten suojeluksen tarpeessa, niin sopii surkutella sitä aistillisuuden liejuun vajonnutta „kristillisyyttä”, jonka syvyyksistä mainitun pykälän laatuinen kupla on pulpahtanut aikamme „tervejärkisyyden” pinnalle.

Sanotun pykälän loppupuoli valasee lutherilaisen kirkon „vartijajoukon” jonkinmoista persoonatonta eli joukkokäsitystä „jumalasta”, jos sitä ylimalkaan on olemassa. Siinä näet sanotaan, että rangastus on melkoisesti lievempi, jos „jumalanpilkka” tapahtuu „ajattelemattomuudesta tahi pikaisuudesta.” Silloin on rangastus sakkoa tai vankeutta korkeintaan kuusi kuukautta.

Mistä viranomaiset ensiksikin tietävät, kuka „pilkkaa jumalaa” ajattelevaisuudesta ja pitkäaikaisesta harkinnasta, kuka taas ajattelemattomuudesta ja äkkipikaisuudesta? Jos henkilö, joka tunnetaan syvälliseksi ajattelijaksi, lausuu tai kirjottaa „jumalasta” sellaista, mitä joku ahdasmielinen pappi ei jaksa „sulattaa”, niin tekee

hän — rikoslain sanotun pykälän mukaan — raskaaman rikoksen kuin toinen, joka hokee kevytmielisten ihmisten sanoja ja siis „lörpöttelee”. Vakavalla, itsenäisellä työllä hankitun jumalakäsityksen esittäminen ulospäin on valtiokirkostamme siis pahempi asia kuin „kuluneitten” puheenparsien itsetiedoton hokeileminen!

Voidaanko toiseksi „todistaa”, että ne henkilöt, joita on rangastu kaikkein ankarimmin „jumalanpilkasta”, ovat todellakin ajattelevaisuudesta tehneet itsensä syy-päiksi tuohon rikokseen? Eikö *ajattelemisen* luontoon päinvastoin juuri kuulu „pilkaksi” selitettävien sanasutkausten välttäminen? Jos ajattelevaisuudesta ulospäin esitetty jumalakäsitys, joka jyrkästi eroaa lutherilaisen kirkkomme ja sitä kannattavan „rahvaan” sovinnaisesta jumalakäsityksestä, todellakin on ankarammin rangastava kuin esim. n. s. materialistiemme sanasutkaukset, niin nostettakoon sitten kanne „jumalanpilkasta” etupäässä maamme teosofisia kirjailijoita vastaan.

Mitä taas tulee „Kurikkaa”, „Savon Työmiestä” y. m. materialistisia lehtiä vastaan nostettuihin „jumalanpilkajuttuihin”, olisi syyttäjäviranomaisten jo ennakolta luullut käsittävän, että niissä oleva „jumalanpilkka” todella on ajattelemattomuudesta syntynyt. Noissa lehdissä mainitut muutamat kompasanat eivät ole muuta kuin sitä kostamistapaa, jota tavallinen ihminen käyttää, kun hänelle kauan tyrkyttämällä puhutaan asioista, joita ei hän voi käsittää. Hän suutahtaa viimein ja lausuu jonkin sukkeluuden tai kompasanan päästäkseen rauhaan.

Muodollinen kristillinen kirkko on vuosisatoina

kylvänyt sellaista siementä, joka nyt — „terveen järjen” aamunkoitteessa — näyttää „jumalanpilkalta”, kun kirkko niittää pitkäaikaista kylvöään. Muodollisen kristillisen kirkon opetusjärjestelmä yliaistillisista asioista juuri on syypää „jumalanpilkkään”. Jos oltaisiin järkeviä ja johdonmukaisia, olisi siis syyte „jumalanpilkasta” nostettava sellaista opetusjärjestelmää vastaan, joka puhuu henkisistä asioista niin karkeata kieltä, että tavallisten „arki-ihmisten” täytyy joskus, edes „terveelle järjelle” kunnian antaakseen, käyttää kompasanoja tuota nykyään jo „aikansa elänyttä” järjestelmää vastaan. Kirkko itse siis on syypää siihen „jumalanpilkkään”, mistä se esivallan kautta uskaltaa rangasta muutamia jäseniään, jotka aatteellisesti ovat tehneet siitä pesäeron, mutta jotka — valtion ja kirkon yhdessä ollessa — ovat vielä pakotettuja siihen nimellisesti kuulumaan.

3. Mitä on jumala?

On aivan väärin suomenkielessä kirjottaa „jumala”-sanaa isolla alkukirjaimella, koska tuo sana ei ole mikään persoonan- eikä paikannimi ainakaan enää nykyisten suomalaisten tajunnassa. Kansamme esivanhemmat muodostivat „jumalan” ukkosenjyrinästä, jota he kutsuivat „jumuksi”. Sana oli siis alkuaan „jumula”, merkiten paikkaa, jossa oli paljon „jumua” eli „jymyä”. Myöhemmin muuttui se „jumalaksi”.

On meidän maassa kyllä vielä sellaisiakin ihmisiä, jotka pelkäävät ukkosenjymyä ja kutsuvat sitä „Herran

voimaksi”. Nouseva valistus on kumminkin jo aikaa sitten selittänyt tämän ennen niin pelätyn jymyn synnyn. Ei nyt enää yleisesti uskota „vallan pilvissä pitää” miksikään „henkiolenoksi”.

Koska „jumala”-sana kumminkin on kielessämme ja koska ei se enää voi merkitä vanhojen suomalaisten pelkäämää jymistäjää, niin täytyy sille nykyään saada aivan toinen merkitys.

Koska olen „Elämänkysymys teosofian valossa”-nimisessä kirjassa käyttänyt 10 sivua „jumala”-käsityksen selvittämiseen, mainitsen tässä vaan lyhyesti kaksi näennäisesti vastakkaista „jumala”-käsitystä. Ne ovat n. s. materialistinen ja teosofinen. Kumpikaan maailmankatsomus ei tosissaan käytä „jumala”-sanaa yksikössä muulloin kuin kristillisen kirkon jumalasta puhuessaan.

Materialistit tunnustavat ainoastaan aistillisaineellisen elämäнкаikkeuden. Tämä elämäнкаikkeus on heidän käsityksensä mukaan se asia tai aate, jota kirkolliset ainakin osittain ymmärtävät „jumalalla”.

N. s. teosofisen elämäнкäsityksen kannalta on kaikki elämä yhtenäinen, sekä ilmenneessä että ilmenemättömyydessä tilassa oleva oleminen. Ilmenemättömän elämä on ehdoton ja ilmennyt ehdollinen. Ehdoton oleminen on äärimmäinen, „totinen” jumala. Ehdonalaista, niinkään ääretöntä elämää johtavat lukemattomat, kehityksen taipaleella vaeltavat „henkiolennot”. Näitä sopii hyvin kutsua „jumaliksi”.

Jos nyt se asia tai aate, jota kristillisen kirkon eri lahkokunnat nimittävät „jumalaksi”, on itse elämä kaikkine ajateltavine, lukemattomine ilmennysmuotoi-

neen, niin on selvää, ettei „totinen jumala” voi olla mikään rajallinen „olento” jolla olisi erityisiä ominaisuuksia, haluja, mielitekoja ja toivomuksia. Sellainen „jumala”, jolla näitä on, on ihmisten mielikuvituksen luoma. On mahdoton edellyttää, että „suurinkaan” rajallinen „olento” voisi ikuisesti pitää rajatonta elämää vireillä, olettaen, että tuo „suurin olento” olisi itse elämästä erillään ja suhteutuisi siihen jollakin tavalla.

Tosiasiata on se, että erilaisilla kehitysasteilla olevat ihmiset ovat luoneet ja luovat edelleen omia tarpeitaan vastaavan jumalan, mikäli „jumala” esiintyy ominaisuuksilla varustettuna olentona. Puheen ollessa „jumalanpilkasta” olisi siis tutkittava ja saatava selville, *kenen tai keitten* jumalakäsitystä kulloinkin tarkotetaan.

Jos „jumala” nykyaikaisen, sekä materialistisen että yleiselämän viisaukseen eli teosofisen maailmankatsomuksen kannalta on sama kuin kaikkiallinen, rajaton, käsittämätön, mittaamaton, pohjaton elämä, s. o. ajatus ja kaikki ajattelijat samalla kerralla, koko olemisen kaikkeus loppumattomine ja lukemattomine ilmausmuotoineen, ikuisesti tyhjenemätön voiman- ja lukemattomissa muutostiloissa olevan aineen lähde, niin tavallisen, nykyään voimassaolevan ajatusopin selvän päätelmän mukaan on *kerrassaan mahdotonta* „pilkata jumalaa”.

Miksi sellainen teko on mahdottomuus? Siksi, että oletetussa „jumalanpilkkajassa” on vaikuttamassa ihan sama „jumala” kuin toisessa henkilössä, jonka mielestä joku „pilkkaa jumalaa”.

Otetaan pari esimerkkiä. Jos joku ihminen muitten kuullen sanoo itsestään, että hän on raaka, keho, epätäydellinen, kostonhimoinen, omaa etuaan tavoitteleva olento, niin ketä hän tällaisella lausunnollaan pilkkaa, edellyttäen, että moinen tunnustus jonkun mielestä on „pilkkaa”? „Itseään”, vastaa moni. Rangastaanko sitten ihmistä tällaisesta itsensä „pilkkaamisesta”? Ei. Päinvastoin moni rientää häntä puolustamaan, ollen hyvillään siitä, että hän itsekin tuntee „vikansa”. Mutta jos esim. palvelija antaa muitten kuullen isännästänsä tuollaisen lausunnon, niin on tällä oikeus vaatia palvelijansa tilille noista väitteistä, edellyttäen, ettei tämä — kuten voimassaoleva puheenparsi kuuluu — „voi väitteitään todistaa”. Miksi isäntä voi tai tahtoo rangasta palvelijaansa moisista sanoista? „Siksi, että ne sisältävät herjauksen”, vastataan „rikoslain kielellä”. Mitä sitten on „herjaus”? „Se on perustelemattomien syytösten luettelemisella tehty yritys saattaa toisen ihmisen maine huonoon valoon”, vastataan. Nyt voisi taas kysyä, mistä tiedetään, milloin jokin syytös on perusteeton, milloin perusteellinen. Jos minä väittäisin toista ihmistä esim. „lurjukseksi”, niin olisi väitteeni samalla kerralla sekä perusteellinen että perusteeton. Perusteellinen olisi se minun kannaltani, sillä voisin luetella hänen sellaisia tekojaan, jotka *minusta* kuuluvat „lurjuksen” luonteeseen. Perusteeton olisi se syytetystä niin kauan toistaiseksi, että voisin „todistajilla vahvistaa” syytökseni muodollisessa käräjätuvassa. Mutta vaikka minä täten olisinkin saanut näennäisen, ulospäisen voiton, niin olisi „lurjukseksi todistettu” edelleen

kin omasta mielestään syytön. Ainoastaan muodollinen „oikeudenpääätös” estäisi hänet enää julkisuudessa vaatimasta minua tilille mainitunlaisesta syytöksestä. Mutta hän vihaisi minua edelleen. Hänen vihansa todistaisi, ettei hän sisäisesti pidä itseään voitettuna eikä siis „lurjuksena”. Miksi ei hän itse tunnustaisi itseään „lurjukseksi”? Siksi, että hän tietää minun käsitykseni mukaisten „lurjustekojensa” olevan hänen persoonallisen elämänsä katkeamattoman ketjun renkaita. Minä en tunne noita renkaita, mutta hän itse tuntee ne.

Sopiiko nyt „jumalanpilkasta” syyttäminen jompaankumpaan vai molempiinkin näistä esimerkeistä? Ei. Miksi ei? Siksi, että esimerkeissä esiintyy kaksi riitapuolta, jotka eivät tunne toistensa vaikuttimia. Riitapuolet ovat kaksi eri henkilöä, joilla on oma esihistoriansa ja omat, ehkä hyvinkin vastakkaiset persoonalliset „etusnsa”. Kumpikin tahtoisi paisuttaa omaa etuaan toisen kustannuksella.

„Jumala” on yhtenäinen elämä, jossa ei ole mitään eristettyjä etujenvalmomistiloja. Syyttäjä ja syytetty ovat ihan sama olento. On siis mahdoton ajatella „jumalaa” voitavan „pilkata”, koska „pilkkan” edellytetään vahingoittavan toista ja — ainakin tilapäisesti — hyödyttävän toista.

Meressä olevat, lukemattomat eri eläimet käyttävät samaa yhteistä vettä eri tavalla ja eri tarkoituksiin, mutta yhteinen vesi on aivan puolueeton. Se ei syytä eikä rankase ainoatakaan sen asukasta yhteisen „elementin” väärinkäytöstä. Mutta tämä vertauskuva on epätäydellinen. Meren vesi on eristetyltä olemuksel-

taan ja kokoomukseltaan erilaista kuin sen eläjät. „Jumala” taas on sitä, mitä kaikki elämäkin on, olkoon se minkälaisessa tilapäisessä olemusmuodossa tahansa.

Itseäänkö „jumala” siis „pilkkaa”? Jos se niin voisi tehdä, ei se olisi kaikkielämä. Jos „jumala” eristetyistä ihmisolennoista nähden sittenkin „pilkkaa” itseään, niin kenen siihen mitään tulee? Kuka uskaltaa „jumalaa” mennä auttamaan? Eikö sellainen menettely osota mielettömyyttä? Kuka tyrkyttäisi apuaan sille, joka ei missään muodossa sellaisenaan apua tarvitse, joka itse on samalla sekä apu että auttaja?

Mutta sittenkin täytyy „jumalanpilkkaksi” nimitetyn kummituksen takana olla jokin syy. Ja mikä olisi se syy? Se on sanojen sopusoinnuton tahti eli rytmi. Jokaisessa kielessä on n. s. kuluneita käsitteitä. Näitä haetaan n. s. valistumattoman kansan keskuudesta, mutta ne eivät ole sieltä kotoisin. Päinvastoin ovat ne n. s. sivistyneitten käytöksestä syntyneitä, sanoiksi pukeutunutta himoluonnon „pohjasakkaa”. Jokaisen „sivistyskansan mätähaava” on halveksiminen ja kateus. „Ylemmät” halveksivat „alempia”, nämä taas kadehtivat edellisiä. Voimaton kateus turvautuu kompasanoihin, joita sivistyskansan himoluonnon pohjasakassa on runsaasti.

Kun pappi esim. elää ylellisyydessä ja loistossa, ryöstättää köyhiltä „saatavansa” ja saarnaa tämän katoavaisen elämän turhuudesta, jumalan laupeudesta ja ihmisten armelijaisuustarpeesta, niin mikä on selvempää kuin että se kansanaines, joka papin mukavan elämän kustantamiseksi mielestään saa kantaa raskaimman taakan, käyttää epätahdillista kieltä yleensä papeista pu-

huessaan aikana, jona materialistinen maailmankatso-
mus on pelastanut „alemman kansan” pappisvallan
aatteellisesta orjuudesta? Ne ihmiset, jotka ovat aattee-
lisesti vapaita pappisvallasta, mutta jotka pakotetaan
aineellisesti vielä toistaiseksi sitä kannattamaan, käyttä-
vät juuri rytmitöntä kieltä papeista ja kirkollisista lai-
toksista puhuessaan. Pappeja loukkaa tietysti tällainen
kieli. He eivät joko tiedä tai välitä siitä, että he kir-
jaimellisella, aistillisella jumalaopillaan ovat saaneet
aikaan rytmittömän kielen „rahvassa”. He vaan vaati-
vat rytmillisyyttä, mutta kun suurella „kärsivien jou-
kolla” ei enää sitä ole heille antaa, niin he turvautuvat
pakkokeinoihin, siten tehden asian entistä pahemmaksi.

Kun kirkko asiamiestensä kautta vaanii „jumalan-
pilkkaa” „kärsivien joukon” äänenkannattajien lausun-
noista, niin jouduttaa se vaan oman tuomionsa julki-
lukemista. Sen lisäksi menettelee se yhtä epäjohdon-
mukaisesti kuin esim. isä, joka lastensa kuullen käyttää
n. s. kuluneita sanoja mutta rankasee heitä, kun saa
tietää heidän kylässä puhuvan hänen antamansa esi-
merkin mukaan.

Ajatellaan vaan saarnaa, jossa pappi vakuuttaa
kuulijoilleen, että jumala on rakkaus, mutta että tämä
kurittaa ihmisiä puutteella ja köyhyydellä saadakseen
heitä nöyrytymään. Minkä vaikutuksen tekee hiemankin
ajattelemaan tottuneeseen „rahvaaseen” papin sellainen
puhe, että jumala rankasee ihmisiä köyhyydellä heidän
syntiensä tähden? Sekä pappi että kuulijat uskovat,
että ihminen elää tässä maailmassa yhden ainoan ker-
ran, että hänen elämänsä alkoi syntymässä ja loppuu

kuolemassa. Kun „sanankuulijoista” moni tuntee lähemmältä papin yksityistä elämää, tietäen miehen sanan jokapäiväisessä merkityksessä hyvin „syntiseksi”, niin tekee moni kirkossa ollut tällaisen johtopäätöksen: „Jos jumala rankasee meitä köyhyydellä syntiemme tähden, niin sittenpä pitäisi sinun itsesi olla ainakin yhtä köyhä kuin me, koska olet yhtä syntinenkin.”

Tuosta papin selvityksen mukaisesta jumalasta saa moni kuulija sen käsityksen, että tämä on ihmisellisillä ominaisuuksilla, sekä varjo- että valopuolilla varustettu olento, joka ilmeisesti menettelee puolueellisesti. Ja kuinka voisi olla „totinen” se jumala, joka sallii toisen lapsen syntyä mitä suurimpaan kurjuuteen, toisen taas loistoon ja ylellisyyteen? Ei tavallinen „hyvä” ihminenkään niin tekisi, jos hänellä sellainen vallankäyttö olisi. Olettaen, että sama ihmisolento syntyy ja kuolee yhden ainoan kerran, on tuollainen oppi juuri „jumalanpilkkaa”, jota papit niin ovat kammovinaa, sillä se tekee jumalasta ihmisten tajunnassa puolueellisen olennon.

Kun jossakin „työväenlehdessä” puetaan mainitunlainen papin lausunto yhtä rytmittömään asuun kuin se oli papin suusta lähtiessään, niin voidaan jonkun ajan kuluttua saada tietää „painoylihallitukseksi” kutsutun viraston nostaneen sitä ja sitä lehteä vastaan kanteen „jumalanpilkasta”! Olisi sanottava kanne nostetuksi sentähden, että joku pappi on loukkaantunut siitä, että hänen epärytmillinen lausuntonsa on toistettu sanomalehdessä, ja että epärytmillisyyttä on tahdottu valasta muutamalla „kuluneella sanalla”, joka on otettu

sivistyskielen pohjasakasta. Silloin olisi kanne sekä muodollisesti että asiallisesti paikallaan. „Jumala” olisi jäänyt kokonaan sekottamatta pappien „kunnianpaikkausasiaan”.

Rikoslain 41 luvun 1 pykälän sanamuodon sellaiseenaan ollessa on ennakolta mahdoton tietää, minkälainen sanayhteys milloinkin voidaan selittää „jumalanpilkaksi”. Mainittu pykälä on niin vajanainen arvattavasti sentähden, että syyttäjäviranomaisilla olisi mahdollisimman „vapaat kädet”. Nähtävästi on sanotun pykälän sanamuodon laatija myös aavistanut, että „jumalanpilkasta” puhuminen 20 vuosisadalla Suomessa on siksi huono patteri, etteivät papit voisi saada sen takana mitään turvaa aatteilla ampujilta, jos pykälän sanamuotoa olisi hiemankin perusteltu.

Jos „jumalanpilkan” vainuamisen perustana ovat tahdittomassa yhteydessä käytetyt sanat, niin on selvää, että „jumalanpilkkaa” harjotetaan paljoa suuremmassa määrässä kuin osottavat ne käräjäjutut, joita nostetaan tieteellis-materialistista sanomalehdistöä vastaan. Ajatellaan vaan esim. niitten tahdittomassa yhteydessä olevien sanojen tulvaa, joka valuu maan „emäkirkon” papiston huulilta ihan virkatoimissa „lahkolaisuutta, väärää oppeja ja kansanvillitsemistä” vastaan. „Jumalanpalveluksen” nimellä tehdään sellaista, mikä „rikoslain kielellä” — jos oltaisiin tasapuolisia — olisi „mitä törkeintä jumalanpilkkaa”. „Uskovainen” pappi voi sanoa niinikään „uskovaiselle” „lahkolaissaarnaajalle”: „Teidän oppinne on isästä perkeleestä!” „Lahkolaissaarnaaja”, ollen aineellisesti köyhä, ei voi pappia ruveta

käräjätuvassa syyttämään „jumalanpilkasta”, koska „oikeus” välttämättä on papin puolella sentähden, että tämä tukee maallista syyttäjävaltaa.

Sosialidemokraattisissa lehdissä sanotaan usein, että se ja se kysymys riippuu „voimasuhteista”. Tämä lausunto on aivan paikallaan. Mikä tahansa asia on täysin „oikea”, jos sitä tukemassa ja kannattamassa on n. s. raakaa voima, ja „väärä” taas siinä määrässä, missä „raaka voimaa” on vähä tai ei ollenkaan. Tässä „maallisessa elämässä” ei ole minkäänlaista, jokaiselle yksilölliselle tajunnalle yhteistä „oikean” ja „väärän” mittayksikköä. Esim. yksi kilogramma jotakin tavaraa Suomessa ja Ranskassa on jokseenkin sama asia painoltaan — mahdollisesti muutaman milligramman osan erotuksella sentähden, että maanpinnan eri pisteet Ranskassa, koska se on päiväntasaajaa lähempänä, ovat kiivaamassa vauhdissa kuin Suomen — mutta jokin määrätty „jumalanpilkka-annos” ei ole läheskään yhtä painava Ranskassa kuin Suomessa senjälkeen kun kirkko ja valtio edellisessä maassa ovat olleet erillään toisistaan, sillä „maallinen valta” eli „raaka voima” ei Ranskassa enää puutu tuollaisiin asioihin.

„Jumalanpilkka” on itse asiassa jonkun yksilön tai yksilöryhmän personallisen vakaumuksen, uskon tai luulon epätahdillista käsittelyä.

Jos „laki” todellakin olisi tarkotettu jonkin maan kaikkia asukkaita varten, tulisi sen eri rangastuspykälien puhua sellaista kieltä, että jokainen yksilö voisi sanotun lain avulla puolustaa omia erikoisia katsantotapojaan ja vaatia niitten mukaista käytöstä muilta

yksilöiltä. Mutta sellainen laki olisi sama kuin ulkopuolisen lain tarpeettomuus. Sentähden täytyy ulkopuolisen lain, jotta sillä olisi jokin merkitys, olla laadittu niin, että se tukee ja puolustaa sellaista jonkin ryhmäkunnan joukkokokäsitystä, joka on suuressa määrässä jalellä aikakauden käytännöllisestä ajatustyöstä.

Kaikki lainvalvojat ja syyttäjäviranomaiset ovat virallisuuteensa nähden aikansa jälessä. Tosiasia on se, että ulospäinen, muodollinen laki on vanhanaikainen jo silloin kun se on ilmestynyt painettuna lakikirjana. Kirjottamaton ja painamaton johdonmukaisuuden laki on kaikkina aikakausina muodollista lakia ylempänä. Se itse asiassa onkin ihmisten käytöksen ja toisiinsa suhteutumisen tasottaja. Johdonmukaisuuden laki ei koskaan voi kiteytyä kirjaan soveltuviksi pykäliksi. Sentähden ei mikään käytännöllisen jokapäiväisyyden hyörintässä aikansa kuluttava kansan enemmistö tiedä selaisesta laista, vaikka se johtaa ihmisyksilöitä aivan kuin n. s. vaisto eläimiä.

Jo se seikka, ettei „rikoksesta” rangasta, jos ei siitä nosteta syytettä ja tätä „todisteta”, osottaa, että tavallinen muodollinen laki on arvoltaan lasten hommia. Keskimäärin puoli kaikista n. s. rikoksista jää „maallisesti” rankasematta vaan sitä syystä, ettei rikoksenteikijä saada käsiin. Onpa sekin syy! Mikä „oikeus” tuolla „kiinnijoutumattomalla” rikoksenteikijällä on kulkea vapaalla jalalla? Hänen erikoisoikeutensa johtuu esivallan saamattomuudesta. Mutta johdonmukaisuuden lain käyttö on sellaisissa „käsissä”, ettei mikään saamattomuus voi tulla kysymykseen. Sentähden ei tämä

laki leimaakaan mitään nimitettyä tekoa „rikokseksi”, koska kaikki teot ovat sellaisia. „Rikos” on näet menneisyydessä kylvetyn „pahan” siemenen nykyinen hedelmä ja tulevaisuuden „rikoksen” siemen.

Voisi vallan helposti „todistaa”, että nykyajan syyttäjäviranomaisten vaanima ja löytämä „jumalanpilkka” on jonkin joukkokäsityksen lapsellisen jumalauskon arvostelemista tahditonta sanayhteyttä käyttämällä.

Eri jumalakäsityksiä saa näet nykyään Suomessakin arvostella aivan vapaasti, vieläpä pidellä niitä „kova-kouraisestikin”, kun ei vaan käytä tahditonta eli rytmitöntä sanayhteyttä. Teosofinen kirjallisuus esim. on täynnä paljoa pahempaa „jumalanpilkkaa” kuin jokin materialistinen pilalehti, mutta syyttäjäviranomaiset eivät tähän asti vielä ole nostaneet kannetta „jumalanpilkasta” ainoatakaan teosofista kirjailijaa vastaan. Sen verran on esim. papiston taholta sanottu, että teosofinen kirjallisuus sisältää „itämaista pakanuutta ja buddhalaisuutta”, mutta „jumalanpilkasta” ei ole puhuttu mitään.

Kuinka suuri askel olisi „pakanuuden” elvyttämisy yrityksistä „jumalanpilkkään”? Eikö „pakanuuden” suosiminen ja puolustaminen ole ainakin „ajattelemattomuudesta” tapahtuvaa, vähintäinkin israelilaisten kostonhimoisen Jahvehin „pilkkaa”? Tämä Jahvehhan kielittää kristittyjen katkismuksessakin pitämästä „muita jumalia” hänen arvoisinaan, kun taas esim. opinkappaleita tunnustavien buddhalaisten „jumala” suvaitsee kaikkia muita jumalia, tunnustaen ne samanarvoisiksi.

Niin tervetullut kuin monelle teosofiselle kirjailijalle olisikin tilaisuus saada vastata „jumalanpilkka”-syytök-

seen, ei sellaista vielä ainakaan Suomessa ole tehty, nähtävästi juuri sentähden, etteivät syyttäjäviranomaiset löydä teosofisesta kirjallisuudesta tahditonta eli rytmitöntö kieltä. Tietysti ei tahdittomuudessakaan ole mitään „pahaa”, koska se on kirkon oman kylvön hedelmä, mutta joka ei mielellään tahtoisi olla „jumalanpilkasta” syytettynä maassa, missä kirkko ja valtio vielä toistaiseksi ovat yhdessä, sen on parasta välttää kompasanoja ja tahdittomuutta sekä kirjottaa jumala-asioista edes nykyisen materialistisen järjen kannalta.

„Jumalaa” on, kuten olemme nähneet, mahdoton pilkata. Mutta niin kauan kun tässäkin maassa on vielä tuhansia ihmisiä, joilla yksinkertaisina „kirkkouskovaisina” on hyvin lapsellinen jumalakäsitys, niin on juuri tämän kansan asteettaisen valistuksen — mikäli sitä ulkoapäin voidaan antaa — kohottamiseksi tärkeätä puhua järkevää kieltä kaikista asioista, jotka abstraktisuudeltaan ovat tavallisen aistimustason yläpuolella. Kompasanaat ja rytmittömyys kutkuttavat kyllä muutamia, mutta nekin, jotka niistä mielellään nauttivat, pitävät vakavaa, harkinnan tuloksena esiintyvää puhetta suuremmassa arvossa kuin alempien viettien hetkellistä tyydytystä.

Aatteellinen vastustaja, joka käyttää siivoa kieltä, saa varmasti tunnustusta niiltäkin, jotka eivät hänen kansaansa sellaisenaan hyväksy.

